

Vergaderjaar 2025–2026

36 820 XV

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2025 (wijziging samenhangende met de Miljoenennota)

Nr. 3

VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 2 oktober 2025

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen met de daarop gegeven antwoorden.

De vragen zijn op 22 september 2025 voorgelegd aan de Minister en Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Bij brief van 26 september 2025 zijn ze door de Minister en Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid beantwoord.

Met de vaststelling van het verslag acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Van der Burg

Adjunct-griffier van de commissie,
Van den Broek

Vraag 1

Op verschillende artikelen worden de betaalde werkgeverspremies toegevoegd omdat Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) deze classificeert als overheidsuitgaven, wat is de achtergrond van deze hernieuwde classificatie? Kunt u een overzicht geven van om welke specifieke premies het gaat bij de verschillende artikelen?

Antwoord 1

De achtergrond van deze gewijzigde classificatie is de periodieke revisie van de nationale rekeningen die het CBS in 2024 publiceerde¹. Bij revisie worden niet alleen cijfers en bronnen bijgewerkt, maar wordt ook gekeken naar de classificatie van bedrijven, instellingen en geldstromen. In de laatste revisie heeft het CBS aangegeven dat de uit de sociale fondsen betaalde sociale premies voortaan als uitgaven moeten worden gezien.

Deze uitgaven en inkomsten waren er eerder ook al, maar werden tot de revisie door het CBS behandeld als onderlinge betalingen tussen de sociale fondsen. Na de revisie worden de betaalde premies door het CBS geboekt als collectieve uitgaven, en de ontvangen premies als collectieve ontvangsten. Daarom stijgen op de begroting van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) de geraamde uitgaven (betaalde premies) en in de Miljoenennota² de geraamde premieontvangsten.

In onderstaande tabel staat op welke uitkeringen en daarover betaalde premies de herziening betrekking heeft. UWV betaalt werkgeverspremies over alle loongerelateerde uitkeringen en de iab-Zvw over Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen (WAZ)-uitkeringen. Bij de SVB gaat het om de betaalde iab-Zvw over uitkeringen van de Algemene Nabestaandenwet.

	Af te dragen premies			
	Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof)	Werkhervatingskas (Whk)	Algemeen Werkloosheidsfonds (Awf)	Zorgverzekeringswet (Zvw)
<i>Uitkeringen betaald door UWV</i>				
Artikel 3 Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA)	X	X	X	X
Artikel 3 Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO)	X	X	X	X
Artikel 3 Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen (WAZ)				X
Artikel 5 Werkloosheidswet (WW)	X	X	X	X
Artikel 6 Ziektewet (ZV)	X	X	X	X
Artikel 6 Wet Arbeid en Zorg (WAZO)	X	X	X	X
<i>Uitkeringen betaald door SVB</i>				
Artikel 9 Algemene Nabestaandenwet (ANW)				X

Vraag 2

In de begroting staat dat de tegemoetkoming arbeidsongeschikten per 2027 wordt afgeschaft, tevens lijkt er geld uitgetrokken te zijn tot en met 2030, hoe verhoudt dit zich tot elkaar? Waar dienen deze middelen toe indien de tegemoetkoming arbeidsongeschikten per 2027 wordt afgeschaft?

¹ Revisiepublicatie nationale rekeningen, verslagjaar 2021, CBS

² De ontvangsten staan in de jaarrekeningen van het UWV en het Zorginstituut, maar worden toegelicht in de Miljoenennota en het Financieel Jaarverslag van het Rijk.

Antwoord 2

Conform het hoofdlijnenakkoord wordt de tegemoetkoming arbeidsongeschikten per 2027 afgeschaft, dit is verwerkt en zichtbaar in de SZW-begroting op artikel 3 en 4. De tegemoetkoming wordt gefinancierd uit een rijksbijdrage die in het Toeslagenfonds wordt gestort, deze staat op artikel 12 van de begroting. Het gaat om een boekhoudkundige manier om aan te geven hoe de uitgaven worden gefinancierd, het zijn geen middelen die vrij kunnen worden ingezet. Na het aanpassen van de verwachte uitgaven aan de tegemoetkoming op artikel 3 en 4 hadden ook deze rijksbijdragen naar beneden bijgesteld moeten worden, dat is door een technische fout niet gebeurd. Artikel 12 zal bij de eerstvolgende mogelijkheid worden gecorrigeerd zodat de afschaffing per 2027 op alle artikelen correct weergegeven wordt.

Vraag 3

Wordt de tegemoetkoming arbeidsongeschikten alleen voor nieuwe gevallen afgeschaft, of ook voor huidige gevallen?

Antwoord 3

De tegemoetkoming arbeidsongeschikten wordt per 2027 zowel voor nieuwe als huidige gevallen afgeschaft.

Vraag 4

Hoe verhoudt het afschaffen van de tegemoetkoming arbeidsongeschikten zich tot de motie Bushoff c.s. (Kamerstuk 36 725 XVI, nr. 25)?

Antwoord 4

In het hoofdlijnenakkoord is opgenomen dat de tegemoetkoming voor arbeidsongeschikten per 2027 wordt afgeschaft in samenhang met de verlaging van het eigen risico in de zorg.

Vraag 5

Hoeveel euro per maand scheelt de afschaffing van de tegemoetkoming arbeidsongeschikten voor iemand die daar nu recht op heeft?

Antwoord 5

De tegemoetkoming is een jaarlijks bedrag. In 2025 is de tegemoetkoming € 219,90. Volgens de huidige ramingen zou dat in 2027 € 235,11 zijn.

Vraag 6

Kan een overzicht gemaakt worden van de ontwikkelingen van budget voor de Nederlandse Arbeidsinspectie van 2021 tot 2028?

Antwoord 6

Tabel: Overzicht van de ontwikkelingen van het budget voor de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) van 2021 tot 2028

x € 1 mln.	2021 ¹	2022	2023	2024 ²	2025 ³	2026	2027	2028
Budgetontwikkeling NLA ⁴	152,0	166,5	163,5	205,3	217,0	229,7	227,0	225,8

¹ De bedragen over het verleden, dus van 2021 tot en met 2024 houden rekening met in die jaren opgetreden inflatie en loon en prijsbijstelling.

² De stijging vanaf 2024 hangt samen met de Wet Toelating ter Beschikkingstelling van Arbeidskrachten (WTTA).

³ De bedragen over het lopende jaar en voor de toekomst, dus van 2025 tot en met 2028 zijn exclusief de (toekomstige) loon- en prijsbijstelling.

⁴ Budgetbedragen in jaarplannen zijn exclusief jaarlijks beschikbare middelen voor ICT, toekenning loopt apart en bedragen worden in de loop van het jaar bekend. Bedragen zijn in nominale euro's.

Bron 2021 – 2025: Jaarplannen NLA

Bron 2026 – 2028: Voorlopig jaarplan 2026

Vraag 7

Wat is het budget dat wordt vrijgemaakt voor de pilot opvang dakloze Europese Unie (EU)burgers? Voor welke jaren is hier financiering voor uitgetrokken?

Antwoord 7

Sinds 2023 wordt in pilotvorm kortdurende opvang geboden aan dakloze EU-arbeidsmigranten. De pilot zou eind 2025 aflopen. In de ontwerpbegrotingen 2026 van VWS en SZW worden middelen gereserveerd om deze opvang met 3 jaar te continueren en uit te breiden naar meer gemeenten, omdat de pilot positief is geëvalueerd. VWS draagt jaarlijks € 5 miljoen bij voor de voortzetting van de pilot in de jaren 2026, 2027 en 2028. SZW draagt voor die jaren jaarlijks € 8 miljoen bij aan de uitbreiding. Een overheveling van deze budgetten naar het Gemeentefonds zal bij de eerste suppletoire begroting van 2026 plaatsvinden.

Vraag 8

Hoeveel geld is er uitgetrokken voor Nationaal Programma Armoede en Schulden dat gepresenteerd is in mei? Hoe ziet die financiering eruit? Waar wordt het uit gedekt?

Antwoord 8

De middelen die worden ingezet voor Nationaal Programma Armoede en Schulden (NPAS) zijn eerder gereserveerd, onder andere als onderdeel van de «Aanpak geldzorgen, armoede en schulden» in 2022 en als onderdeel van de kabinetsreactie op het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) «Problematische Schulden» in 2024. Deze middelen staan nu op de SZW-begroting op artikel 2, artikel 11 en artikel 99. Vanaf de SZW-begroting zijn de afgelopen jaren ook middelen overgeheveld naar gemeenten via de Algemene Uitkering in het Gemeentefonds voor verschillende activiteiten op het terrein van armoede en schulden. Op artikel 99 staan middelen gereserveerd voor plannen die nog nader uitgewerkt moeten worden. Als de precieze invulling en voorwaarden bekend zijn, worden deze overgeboekt naar het betreffende uitgavenartikel.

Tabel: Middelen Nationaal Programma Armoede en Schulden x € mln.

SZW artikel	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Opmerking
Artikel 2	116	114	105	46	54	49	34% (of € 168 miljoen) van de middelen 2025 – 2027 is bestemd voor het Energiefonds.
Artikel 11	2	3	3	3	3	2	Uitvoering en verbetering van de Wet Vereenvoudiging Beslagvrije Voet
Artikel 99	6	53	58	119	25	23	Middelen IBO Schulden en uitvoering en verbetering Wet Vereenvoudiging Beslagvrije Voet

SZW artikel	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Opmerking
Totaal	124	170	166	168	82	74	

Vraag 9

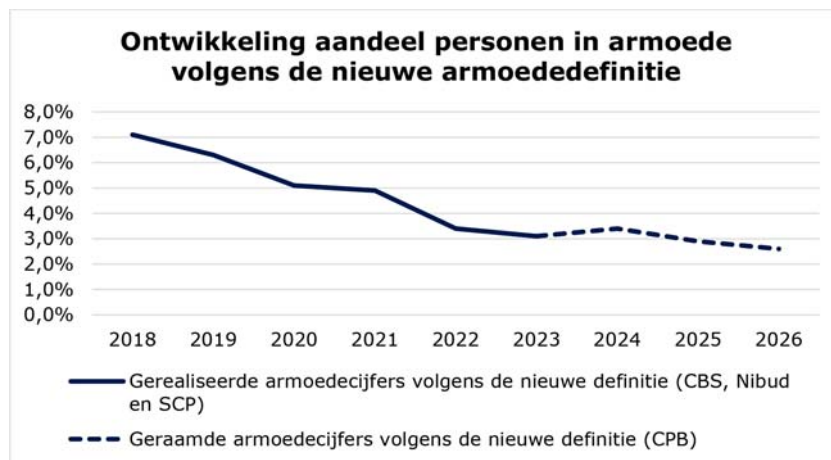
Welke invloed heeft de begripswijziging van armoede gehad op de cijfers van het aantal mensen in armoede? Hoeveel procentpunt komt door beleid en hoeveel procentpunt komt door de definitiewijziging? Wat is het aantal mensen of huishoudens dat (zonder rekening te houden met beleid) door de definitiewijziging nu niet meer «in armoede» leeft?

Antwoord 9

De armoedecijfers bij de nieuwe armoededefinitie komen lager uit dan bij de definitie die voor oktober 2024 gangbaar was. CBS, Nibud en SCP lichten dit uitgebreid toe in het rapport *De nieuwe methode om armoede in Nederland te meten* (p. 25–26). Belangrijkste wijzigingen zijn dat in de nieuwe armoededefinitie rekening wordt gehouden met werkelijke uitgaven aan wonen en energie. Tevens wordt er rekening gehouden met vermogen, waardoor mensen met een laag inkomen die wel een buffer van vrij besteedbaar vermogen hebben, niet langer als arm worden aangemerkt. Het aandeel mensen in armoede was volgens de oude armoededefinitie van het SCP in 2022 4,8%, terwijl dat volgens de nieuwe definitie 3,4% was (ongeveer 240.000 mensen, dan wel 114.000 huishoudens minder).

Om een goed beeld te kunnen geven van de ontwikkeling van armoede over de tijd, hebben CBS, Nibud en SCP voor alle jaren sinds 2018 opnieuw de *armoedecijfers volgens de nieuwe definitie* berekend. 2023 is het laatste jaar waarvoor gerealiseerde armoedecijfers volgens de nieuwe methode beschikbaar zijn. Voor de periode vanaf 2024 heeft het CPB een raming gemaakt van de verwachte ontwikkeling van armoede volgens de nieuwe meetmethode.

Onderstaande figuur toont de ontwikkeling van het aandeel personen in armoede sinds 2018 volgens de *nieuwe* armoededefinitie. Dat is gedaald van 7,1% in 2018 naar 3,1% in 2023, met een verwachte verdere daling naar 2,6% in 2026. De daling in de figuur wordt niet veroorzaakt door de methodewijziging, omdat alle cijfers in de figuur zijn gebaseerd op de nieuwe armoededefinitie. Tegelijkertijd is de daling slechts voor een deel te verklaren door beleid, zoals de verhogingen van de huurtoeslag en het kindgebonden budget, en de bijzondere verhoging van het minimumloon (die ook doorwerkte in hogere uitkeringen). Daarnaast spelen andere ontwikkelingen een rol, zoals de stijging van de gemiddelde cao-lonen. Ook met de oude armoededefinitie was er een dalende trend te zien.

Vraag 10

Wat gebeurt er met het Noodfonds Energie dit jaar? Hoeveel geld is daar nu voor?

Antwoord 10

Het Tijdelijk Noodfonds Energie (TNE) is bezig de laatste aanvragen te beoordelen die het afgelopen jaar zijn ingediend. Op dit moment is zo'n 97% van de aanvragen beoordeeld. Na afronding van de beoordelingen en uitkeringen via energieleveranciers zijn de werkzaamheden van het TNE voor het energiefonds 2025 via de publiek-private constructie afgerond. TNE heeft hiervoor een subsidie van € 56,3 miljoen ontvangen van het Rijk.

Het kabinet werkt op dit moment aan de uitwerking van de motie van de leden Timmermans c.s., waarin het kabinet onder meer wordt verzocht om deze winter opnieuw directe inkomenssteun te organiseren voor huishoudens die hun energierekening niet kunnen betalen. Voor de Algemene Financiële Beschouwingen volgt er een brief aan de Tweede Kamer waarin de Kamer wordt meegenomen in deze uitwerking.

Vraag 11

Welke mutatie vindt er plaats op de post opdrachten onder artikel 1?

Antwoord 11

Bij het financieel instrument opdrachten op artikel 1 zijn er 33 mutaties van in totaal – € 22,4 miljoen in 2025. De grootste is een overboeking van € 7,9 miljoen naar Financiën (Belastingdienst) voor het uitvoeren van de opheffing van het Handhavingsmoratorium (HHM) en een overboeking van € 4,7 miljoen naar het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) voor de uitvoering van het programma Innovatieve Arbozorg.

Vraag 12

Welke mutatie vindt er plaats op de post subsidies onder artikel 2?

Antwoord 12

Bij het financieel instrument subsidies van artikel 2 zijn er 22 mutaties van in totaal – € 49,5 miljoen in 2025. De grootste hiervan is een Kasschuif van € 50,0 miljoen van de middelen voor het Energiefonds (Amendement Grinwis/Ceder Tijdelijk Noodfonds Energie) naar 2027.

Vraag 13

Welke middelen zijn er nu voorzien voor het Energiefonds in 2025, 2026, 2027 en 2028? Welke komen hiervan uit amendementen en welke middelen waren er los daarvan voorzien?

Antwoord 13

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beschikbare middelen op de SZW-begroting voor het Energiefonds. De middelen voor 2025 zijn via een subsidie aan het Tijdelijk Noodfonds Energie verstrekt. De middelen voor 2026 en 2027 zijn gereserveerd voor het publiek energiefonds, hiervan hangen de middelen voor 2027 samen met het amendement Grinwis. Los van de middelen op de SZW-begroting, is het voornemen om € 174,5 miljoen vanuit het Social Climate Fund (SCF) in te zetten voor het publiek energiefonds (niet zichtbaar in onderstaande tabel). Deze middelen zijn niet toegekend aan specifieke jaren, maar kunnen vanaf 2026 worden ingezet. Om over deze middelen te kunnen beschikken, dient de Europese Commissie nog een formeel akkoord te geven op de voorgestelde plannen.

Indien de € 50 miljoen van het amendement Grinwis niet wordt ingezet voor het publieke fonds, gaat de mogelijkheid om potentieel aanvullende middelen uit het SCF te verkrijgen, verloren. De € 50 miljoen kan namelijk dienen als aanvullende co-financiering die daarvoor nodig is.

Tabel: Energiefonds middelen vanuit artikel 2 SZW-begroting

x € 1 mln.	2025	2026	2027	2028
Energiefonds	56,3	60	50	-

Vraag 14

Welke mutatie vindt er plaats als het gaat om de bijdrage aan zelfstandige bestuursorganen (zbo's)/rechtspersonen met een wettelijke taak (rwt's)? Klopt het dat er per saldo een stijging plaatsvindt (begrotingsgefinancierd minus premiegefinancierd)? Hoe verhoudt dit zich tot het amendement Bontenbal?

Antwoord 14

De mutatie voor de bijdrage aan zelfstandige bestuursorganen (zbo's)/rechtspersonen met een wettelijke taak (rwt's) is in totaal € 13,5 miljoen. Dit is het gevolg van het uitdelen van de compensatie die de zbo's ontvangen voor de lonen en prijzen als gevolg van de inflatie (de Loon- en Prijsbijstelling), waardoor de uitvoeringskosten met € 33,1 miljoen naar boven zijn bijgesteld. Tegelijkertijd worden de uitvoeringskosten UWV naar beneden bijgesteld met € 16,9 miljoen, omdat de herstelacties WIA-daglonen en Loonloze tijdvakken dit jaar nog niet zullen starten met uitbetalen. De gereserveerde middelen voor 2025 worden daarom doorgeschoven naar 2027. Daarnaast zijn er enkele kleine mutaties. De mutatie die volgt uit het amendement Bontenbal (taakstelling van € 30,5 miljoen vanaf 2025) is reeds in de eerste suppletoire begroting meerjarig

verwerkt in de uitvoeringsbudgetten van UWV en SVB en is om die reden niet zichtbaar in de Suppletoire begroting september.

Vraag 15

Waar is artikel 99 precies voor bedoeld? Wat voor grondslag heeft deze? Wat is de gemene deler van de posten die hieronder staan?

Antwoord 15

De Comptabiliteitswet geeft de mogelijkheid om op de begroting een administratief artikel voor nog onverdeelde uitgaven op te nemen. Op de SZW-begroting is dit artikel 99. Vanaf dit artikel kunnen geen uitgaven worden gedaan. Op artikel 99 staan middelen gereserveerd voor plannen die nog uitgewerkt moeten worden. Als de precieze invulling en voorwaarden bekend zijn worden deze overgeboekt naar het betreffende uitgavenartikel.

Vraag 16

Wat valt er onder de post nog te verdelen onder artikel 99? Hoeveel van deze middelen is juridisch verplicht of anderzijds gereserveerd? Kunt u deze vraag beantwoorden voor 2025 en ook voor 2026 en verder?

Antwoord 16

Op artikel 99 staan middelen gereserveerd voor plannen die nog nader moeten worden uitgewerkt. Als de precieze invulling en voorwaarden bekend zijn, worden deze overgeboekt naar het betreffende uitgavenartikel. Onderstaande tabel toont de posten die hieronder vallen.

Artikel 99 is een administratief artikel waarvan geen uitgaven kunnen worden gedaan. Daardoor is geen van de middelen juridisch verplicht. Het gaat wel om gereserveerde middelen volgend uit besluitvorming of bestemd voor geplande (inter)nationale wet- en regelgeving.

Reserveringen (x 1 mln.)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Totaal	10	168	222	362	326	325
<i>Apparaat</i>	<i>1</i>	<i>7</i>	<i>10</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Programma</i>	<i>9</i>	<i>161</i>	<i>211</i>	<i>360</i>	<i>325</i>	<i>324</i>
Caribisch-Nederland (onder andere een werkloosheidsvoorziening)	0	2	2	2	2	2
Bruteren kwijtescholden schulden voor hersteloperatie Kinderopvang	0	0	0	0	0	0
Toeslagenaffaire						
Uitvoeringskosten voor wetgeving omtrent ZZP'ers	0	7	11	9	8	8
Arbeidsmarktinfrastructuur (SBB)	0	0	0	0	37	31
Participatiewet (Pwet) in balans	0	7	0	0	0	0
Loonkostensubsidie in de Wajong	0	0	3	19	17	16
Loonkostensubsidie in de WW	0	0	2	1	2	2
Uitvoeringskosten proactieve dienstverlening	0	6	7	7	7	7
Netto in plaats van bruto terugvorderen mogelijk maken	1	31	31	31	0	0
Handhaving Sociale Zekerheid	14	22	22	22	22	22
Maatregelenpakket IBO-schulden	0	36	38	99	0	0
Waarborgfonds saneringskredieten van gemeenten	6	0	0	0	0	0
Ondersteuning jongeren naar duurzaam werk	0	13	13	13	13	13
Wetsvoorstel Stroomlijning Keten Derdenbeslag	0	17	20	20	16	11
Re-integratie NPLV	0	0	0	0	11	12
Opvolging Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten	1	4	4	4	4	4
Armoede- en Schuldenproblematiek	0	0	0	0	9	12
Implementatie EU-richtlijn Loontransparantie	3	6	6	6	6	6
Opvang dakloze EU-arbeidsmigranten	0	8	8	8	0	0
Taalonderwijs bijstandsgerechtigden voor de taaleis	0	0	4	11	17	22
Uitvoeringskosten verzamelwet Kinderopvang	0	0	0	0	0	0

Reserveringen (x 1 mln.)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Bevorderen dienstverlening gemeenten aan jongeren na afwijzing Wajong	0	0	4	8	13	17
Individuele Plaatsing en Steun voor de gemeentelijke doelgroep	0	0	11	12	12	12
Hogere kosten Kamer van Koophandel	0	0	0	0	0	0
Uitvoeringskosten voor WW-duurverkortung	0	0	0	0	3	10
Uitvoeringskosten voor de uitbreiding van sociaal-medische centra (SMC's)	0	0	0	36	36	36
Uitbreiding eigenbijdrageregeling kinderopvang lage inkomens	0	0	0	0	24	24
Verbeteren financiering SO-bedrijven	0	0	0	42	44	47
Beleidscyclus vitaal	0	1	1	1	1	1
Inburgering Wi2021 overgangsproblematiek	0	0	3	4	4	4
SZW-problematiek	0	0	12	5	15	2
Uitvoeringskosten voorkomen keteneffecten bij nabetalingen	0	2	12	3	2	2
Taakstelling SZW	-19	0	0	0	0	0

Vraag 17

Welke overheveling vindt er plaats naar het Ministerie van Justitie en Veiligheid als het gaat om de opvolging van het Aanjaagteam?

Antwoord 17

Het kabinet heeft besloten voorzieningen te treffen om één van de aanbevelingen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten te realiseren (Kamerbrief van 20 oktober 2023³), namelijk de verbetering van de toegang tot het recht voor arbeidsmigranten dan wel kwetsbare werknemers. Een voorbeeld hiervan is het inhuren van een tolk. Het Ministerie van SZW draagt bij in de kosten van de dienstverlening van het Juridisch Loket (JL) en de Raad voor Rechtsbijstand (RvR) om te helpen de doelgroep te bereiken. Het gaat om onderstaande bedragen.

Tabel: Bedragen overheveling naar J&V voor opvolging van het Aanjaagteam

x € 1 mln.	2025	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Naar JenV voor hJL en RvR	3,0	6,2	6,7	6,8	6,9	6,9	6,9

³ Kamerstukken II 2023–2024, 29 544, nr. 1223